

מהנהו ברקאן דנגדן מעילא, ומהקא נגדי ברקאן לתתא.

ועל דא כתיב, המלאך הגואל אותי מפל רע. אותי, דנטיל ברקאן מגוונין דלעילא, וכיון דאיהו נטיל, יברך את הנערים, דא רזא דכרובים, דמנייהו נגדי (ד) רכט ע"א) ברקאן מעילאי לתתאי (נ"א ותתא):

המלאך הגואל אותי מפל רע יברך את הנערים וגו'. רבי חייא פתח ואמר, (משלי יט) בית והון נחלת אבות, וכי נחלת אבות אינהו, והא קדשא בריך הוא יהיב פלא לבר נש. אלא, דכיון דאחסין ביתא לבר נש וממונא, לזמנין דיחסין פלא לבריה, ויהא אחסנא דאבות. אבל ומיי אשה משפלת, בגין דאתתא, פד אחסין לה בר נש, מעם קדשא בריך הוא אחסין לה, דהא לא יחסין לה קדשא בריך הוא לבר נש, אלא כד מכריזין עליה ברקיעא.

דקודשא בריך הוא מזווג זווגין, עד לא ייתון לעלמא. וכד זכו בני נשא לפום עובדיהון, הכי יהבי לון אתתא, וכלא אתגליין קמיה דקדשא בריך הוא, ולפום עובדין דזפאין, הכי מזווג זווגין.

ולזמנין דקא סליקו בקליטין, ואסטי ההוא בר נש ארחיה, סליק זווגיה לאחרא, עד דיכשר עובדוי, וכד יכשר עובדוי, או דמטי זמניה, אתדחי גבר מקמי גבר, ואתי האי ונטיל דיליה. ודא קשי קמי קדשא בריך הוא מפלא לדחיא בר נש מקמי גברא אחרא, ובגין כך קדשא בריך הוא איהו יהיב אתתא לבר נש, ומניה אתיין זווגין. ועל דא ומיי אשה משפלת.

בגין כך, קדשא בריך הוא יהיב פלא לבר

ששופעות מלמעלה, ומכאן שופעות הברכות למטה.

ולכן פתוב המלאך הגאל אתי מפל רע. אתי - שנטל ברכות מגונים שלמעלה. וכיון שהוא נטל, יברך את הנערים, זהו סוד הפרובים, שמהם שופעות ברכות מהעליונים לתחתונים [ותחתונים].

המלאך הגאל אתי מפל רע יברך את הנערים וגו'. רבי חייא פתח ואמר, (משלי יט) בית והון נחלת אבות. וכי נחלת אבות הם, והרי הקדוש ברוך הוא נותן הפל לבני אדם? אלא, כיון שמוריש בית וקמון לבן האדם, לפעמים יוריש הפל לבנו, ויהיה ירשת האבות, אבל ומה אשה משפלת, משום שהאשה, כשירש אותה הבן אדם, הוא יורש אותה מעם הקדוש ברוך הוא, שהרי לא יוריש אותה הקדוש ברוך הוא לבן האדם אלא כשמכריזים עליו ברקיע.

שהקדוש ברוך הוא מזוג זווגים עד שלא באו לעולם. וכשזכו בני אדם לפי מעשיהם, כך נותנים להם אשה, והפל גלוי לפני הקדוש ברוך הוא, ולפי מעשים של צדיקים כך מזוג זווגים.

ולפעמים שעולים במאזנים, ומסטה אותו האיש דרכו, עולה זווגו לאחר עד שיכשיר מעשיו, וכשיכשיר מעשיו או שמגיע זמנו, נדחה איש מפני איש, וכא זה ולוקח את שלו. וזה קשה לפני הקדוש ברוך הוא מהפל, לדחות איש מפני איש אחר, ולכן הקדוש ברוך הוא הוא נותן אשה לבן האדם, וממנו באים הזווגים. ולכן ומה אשה משפלת.

לכן הקדוש ברוך הוא נותן הפל לבן האדם. ואם תאמר, אשה

משפלת ולא אחרת - בא ראה, אף על גב שהקדוש ברוך הוא מזמין טוב לאדם לתת לו, והוא מסטה דרכו מעם הקדוש ברוך הוא לצד אחר - מאותו צד אחר שנדבק בו יבא לו מה שיבא, בכל [כל] הקטרוגים וכל הרעות, ולא באים אליו מן הקדוש ברוך הוא אלא מאותו צד רע שנדבק בו באותם מעשים שעשה.

ועל זה, אשה שאינה משפלת, קרא על זה שלמה, (קהלת ז) ומצא אני מר ממות את האשה, משום שחטאי האדם הוא מושף עליו באותם מעשים שעשה. ולכן, כשהקדוש ברוך הוא מתרצה באדם משום מעשיו הפשירים, הוא מזמין לו אשה שהיא משפלת, ופודהו בפדות מתוף הצד האחר.

ועל זה אמר יעקב המלאך הגאון אתי מכל רע. מה זה מכל רע? שלא הודמנה לי אשה שהיא מתוף הצד האחר, ולא קרה פסול בזרעי [במטתו], שכלם צדיקים ושלמים בשלמות, משום שנפדה מכל רע, ויעקב לא נדבק באותו צד האחר כלל. ועל זה המלאך הגאון אתי מכל רע יברך את הנערים. מה הטעם נראו לברכה? משום ששמר יוסף את אות הברית הקדושה, ועל זה אמר יוסף, בני הם אשר נתן לי אלהים בזה. הראה לו סוד הברית ששמר אותו, ומשום ששמר אותו, ראויים להתברך וראוי הוא לברכות רבות. משום כך לכלם נתן ברכה אחת, וליוסף ברכות רבות, משמע שכתוב ברכת אביך גברו על ברכת הורי וגו', ברכת שדים ורחם, תהיין לראש יוסף.

על ברכות הורי וגו', ברכות שדים ורחם תהיין לראש יוסף.

נש. ואי תימא אשה משפלת ולא אחרת. תא חזי, אף על גב דקדשא בריך הוא אומין טבאן לבר נש למיהב ליה, והוא אסטי ארחוי מעם קדשא בריך הוא לגבי סטרא אחרת, מההוא סטרא אחרת דאתדבק ביה, ייתי ליה מאן דיייתי, בכל (ג"א כל) קטרוגין, וכל בישין, ולא אתיין ליה מעם קדשא בריך הוא, אלא מההוא סטרא בישא דאתדבק ביה, באינן עובדין דעבד.

ועל דא, אתתא דלאו איהי משפלת, קרא על דא שלמה, (קהלת ז) ומצא אני מר ממות את האשה. בגין דחובוי דבר נש, הוא משיף עליה, באינן עובדין דעבד. ועל דא כד קדשא בריך הוא אתרעי ביה בבר נש, בגין עובדוי דכשרן, איהו אומין ליה אנתו דאיהי משפלת, ופריק ליה בפורקן, מגו סטרא אחרת.

ועל דא אמר יעקב, המלאך הגאון אותי מכל רע. מאי מכל רע, דלא אודמנת לי אתתא, דאיהי מגו סטרא אחרת, ולא אערע פסול בזרעי (ס"א בערס), דכלהו צדיקי ושלימי בשלימו, בגין דאתפרק מכל רע, ויעקב לא אתדבק בההוא סטרא אחרת כלל. ועל דא, המלאך הגאון אותי מכל רע יברך את הנערים. מאי טעמא אתחזו לאתברכא, בגין דנטיר יוסף את קיימא קדישא, ועל דא אמר יוסף בני הם אשר נתן לי אלהים בזה, אחמי ליה רזא דברית דנטיר ליה. ובגין דנטיר ליה, אתחזו לאתברכא ואתחזי איהו לברכאן סגיאין. בגין דא לכלהו יהב ברכא חד, וליוסף ברכאן סגיאין, משמע דכתיב ברכות אביך גברו

על ברכות הורי וגו', ברכות שדים ורחם תהיין לראש יוסף.